

AYOLLARNING SIYOSIY QARORLAR QABUL QILISHDAGI ROLI: OILA VA JAMIYAT BARQARORLIGINI TA'MINLASH STRATEGIYASI

<https://doi.org/10.24412/2181-1784-2026-20-170-173>

Erkinova Sharofat Akramovna

*O'zbekiston Respublikasi Yoshlar ishlari agentligi
huzuridagi Yoshlar muammolarini*

o'rganish va istiqbolli kadrlarni tayyorlash instituti tayanch doktoranti

E-mail: akramovnasharofat@gmail.com

ANNOTATSIYA

Ayollarning siyosiy qarorlar qabul qilish jarayonidagi ishtirokining kengayib borishi oila institutini mustahkamlash va jamiyat barqarorligini ta'minlashda muhim omil sifatida ilmiy doiralarda tobora ko'proq e'tirof etilmoqda. Ushbu maqolada ayollarning siyosiy boshqaruvdagi ishtiroki jamiyatni barqarorlashtiruvchi strategik resurs sifatida tahlil qilinadi hamda O'zbekiston tajribasiga alohida e'tibor qaratiladi. Sifatli, adabiyotlarga asoslangan tahliliy yondashuv orqali ayollarning siyosiy faolligi oilaga yo'naltirilgan siyosat, ijtimoiy himoya mexanizmlari va inklyuziv boshqaruv amaliyotlariga qanday ta'sir ko'rsatishi o'rganiladi. Tadqiqot natijalari ayollarning qarorlar qabul qilishdagi ishtiroki ijtimoiy birdamlikni kuchaytirishi, davlat institutlariga bo'lgan ishonchni mustahkamlashi va barqaror rivojlanishga xizmat qilishini ko'rsatadi. Xulosa qilib aytganda, ayollarning siyosiy vakolatlarini kengaytirish nafaqat gender tengligi masalasi, balki milliy barqarorlik va samarali boshqaruvning muhim tarkibiy qismi sifatida qaralishi lozim.

Kalit so'zlar: ayollar siyosati, siyosiy qarorlar qabul qilish, oila barqarorligi, ijtimoiy birdamlik.

ABSTRACT

The increasing participation of women in political decision-making has gained scholarly recognition as an important factor in strengthening family institutions and ensuring social stability. This article examines women's role in political governance as a strategic mechanism for stabilizing society, with a particular focus on the case of Uzbekistan. Using a qualitative, literature-based analytical approach, the study explores how women's political participation influences family-oriented public policies, social protection systems, and inclusive governance practices. The findings indicate that women's involvement in political decision-making contributes to social cohesion, enhances public trust in state institutions, and supports sustainable development. The article concludes that women's political empowerment should be regarded not only as a matter of gender equality, but also as a key component of national stability and effective governance.

Keywords: women in politics, political decision-making, family stability, social cohesion.

АННОТАЦИЯ

Возрастающее участие женщин в процессе политического принятия решений все чаще рассматривается в научных исследованиях как важный фактор укрепления института семьи и обеспечения общественной стабильности. В статье анализируется роль женщин в системе политического управления как стратегического механизма стабилизации общества с особым акцентом на опыт Республики Узбекистан. На основе качественного анализа научной литературы рассматривается влияние политического

участия женщин на формирование семейно ориентированной государственной политики, системы социальной защиты и инклюзивных управленческих практик. Результаты исследования показывают, что участие женщин в политическом принятии решений способствует укреплению социальной сплоченности, повышению доверия к государственным институтам и устойчивому развитию. Делается вывод о том, что расширение политических возможностей женщин следует рассматривать не только как вопрос гендерного равенства, но и как важный элемент национальной стабильности и эффективного управления.

Ключевые слова: женщины в политике, политические решения, стабильность семьи, социальная сплоченность.

KIRISH

Ayollarning siyosiy qarorlar qabul qilish jarayonidagi ishtiroki zamonaviy boshqaruv va rivojlanish tadqiqotlarida muhim mavzuga aylandi. Dastlabki tadqiqotlar asosan vakillik va gender tengligi masalalariga qaratilgan bo'lsa, so'nggi ilmiy ishlar ayollarning siyosiy ishtirokining kengroq ijtimoiy oqibatlariga e'tibor qaratmoqda. Inklyuziv boshqaruv modellari tobora ko'proq ijtimoiy barqarorlik, oila farovonligi va barqaror rivojlanish bilan bog'lanmoqda.

O'zbekistonda oila jamiyatning asosiy ijtimoiy instituti va davlat siyosatining ustuvor yo'nalishi sifatida e'tirof etiladi. Ijtimoiy himoya, ta'lim, sog'liqni saqlash va bandlik sohalaridagi siyosiy qarorlar bevosita oilalar farovonligi va ijtimoiy barqarorlikka ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli ayollarning siyosiy qarorlar qabul qilishdagi rolini tahlil qilish boshqaruv mexanizmlarining oila institutini va jamiyat barqarorligini mustahkamlashdagi imkoniyatlarini anglashga yordam beradi.

Siyosiy qarorlar qabul qilish davlat siyosatini ishlab chiqish, amalga oshirish va baholash jarayonlarini o'z ichiga oladi. Ayollarning ushbu jarayonlardagi ishtiroki parlament, mahalliy kengashlar, davlat boshqaruvi organlari va maslahat tuzilmalari darajasida namoyon bo'ladi. Tadqiqotchilarning ta'kidlashicha, ayollar ko'pincha ijtimoiy mas'uliyat, jamoatchilik manfaatlari va uzoq muddatli rivojlanish nuqtayi nazaridan shakllangan qarashlarni siyosatga olib kiradilar [4].

Davlat boshqaruvi sohasidagi tadqiqotlar gender jihatdan inklyuziv boshqaruv siyosiy qarorlar sifatini oshirishini va jamoatchilikning davlat institutlariga bo'lgan ishonchini kuchaytirishini ko'rsatadi [5]. Ayollarning ishtiroki shaffoflik va hisobdorlikni mustahkamlaydi, bu esa barqaror siyosiy tizimlarning muhim unsurlaridan biridir.

Oilalar barqarorligi ijtimoiy himoya, bandlik, ta'lim va sog'liqni saqlash sohalaridagi siyosiy qarorlar bilan chambarchas bog'liq. Ko'plab tadqiqotlar ayol siyosatchilar oilalar, bolalar va ijtimoiy himoyaga muhtoj guruhlarni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan siyosatga ustuvor ahamiyat berishini ko'rsatadi [3], [6].

O'zbekistonda onalik va bolalikni muhofaza qilish, ayollar bandligini ta'minlash va ijtimoiy himoyani kuchaytirishga qaratilgan davlat dasturlari ayollarning siyosiy jarayonlardagi roli ortib borayotganidan dalolat beradi. Davlat boshqaruvida faoliyat yuritayotgan ayollar ko'pincha iqtisodiy zaiflikni kamaytirish va ijtimoiy farovonlikni oshirishga qaratilgan oilaga yo'naltirilgan siyosatlarni

ilgari suradilar [4]. Bunday yondashuvlar oila institutini mustahkamlashga va uzoq muddatli ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Ayollarning siyosiy qarorlar qabul qilishdagi ishtiroki faqat oila masalalari bilan cheklanib qolmay, kengroq ijtimoiy va siyosiy barqarorlikka ham ta'sir ko'rsatadi. Inklyuziv qarorlar qabul qilish jarayonlari ijtimoiy chetlanishni kamaytiradi va turli ijtimoiy guruhlar o'rtasida muloqotni rivojlantiradi [1]. Taqqoslama tadqiqotlar ayollar yetakchiligi ko'pincha nizolarni oldini olish, jamoaviy vositachilik va ijtimoiy birdamlikni mustahkamlash bilan bog'liqligini ko'rsatadi [2].

Tarixiy tajribalar ham ayollarning boshqaruvdagi barqarorlashtiruvchi rolini tasdiqlaydi. Islom boshqaruv an'analari va Andalusiya jamiyati bo'yicha olib borilgan tadqiqotlar ayollarning maslahat va ma'muriy faoliyati siyosiy barqarorlik va madaniy taraqqiyotga xizmat qilganini ko'rsatadi [1], [8]. Ushbu tarixiy tajribalar zamonaviy boshqaruv tizimlari uchun muhim xulosalar beradi.

So'nggi yillarda O'zbekistonda ayollarning siyosiy va ijtimoiy hayotdagi ishtirokini kengaytirishga qaratilgan islohotlar amalga oshirilmoqda. Oliy Majlis va mahalliy o'zini o'zi boshqarish organlarida ayollar ulushining bosqichma-bosqich oshib borishi gender tengligi, oila himoyasi va inklyuziv rivojlanishga qaratilgan milliy strategiyalar bilan bog'liq [9].

Shu bilan birga, ilmiy tadqiqotlar ayollarning siyosiy qarorlar qabul qilishdagi to'liq ishtirokini cheklovchi madaniy stereotiplar va institutsional to'siqlar mavjudligini ham qayd etadi [9]. Shunga qaramay, mahalliy boshqaruv darajasida ayollarning faolligi jamoa ehtiyojlariga mos qarorlar qabul qilinishini va oilaviy masalalarga sezgir siyosat yuritilishini ta'minlayotgani ta'kidlanadi [10].

Umuman olganda, O'zbekiston tajribasi ayollarning siyosiy ishtiroki jamiyat barqarorligini ta'minlovchi strategik resurs ekanligini ko'rsatadi. Ayollar nuqtayi nazarining boshqaruv jarayonlariga kiritilishi davlat institutlariga bo'lgan ishonchni mustahkamlab, barqaror milliy rivojlanishga xizmat qiladi.

Mazkur tadqiqot natijalari bir qator muhim siyosiy xulosalarni ilgari suradi. Avvalo, ayollarning siyosiy qarorlar qabul qilish jarayonlariga kirishini ta'minlovchi institutsional mexanizmlarni mustahkamlash zarur. Shuningdek, oilaga yo'naltirilgan yondashuvlar milliy rivojlanish strategiyalarining ajralmas qismiga aylantirilishi lozim. Ayollar uchun yetakchilik va salohiyatni oshirish dasturlari inklyuziv boshqaruv samaradorligini kuchaytirishi mumkin.

O'zbekiston sharoitida ayollarning siyosiy ishtirokini kengaytirishga qaratilgan islohotlarni izchil davom ettirish oila barqarorligi va ijtimoiy birdamlikni yanada mustahkamlash imkonini beradi.

XULOSA

Maqolada ayollarning siyosiy qarorlar qabul qilishdagi ishtiroki oila va jamiyat barqarorligini ta'minlashning strategik omili sifatida asoslab berildi. Inklyuziv boshqaruv orqali ayollar ijtimoiy ehtiyojlarga mos siyosat yuritilishiga, davlat institutlariga ishonchning ortishiga va uzoq muddatli rivojlanishga hissa qo'shadilar. O'zbekiston misolida ayollarning siyosiy vakilligi faqat tenglik

masalasi emas, balki jamiyat barqarorligi va samarali boshqaruvning muhim sharti ekanligi ko'rsatildi. Kelgusida empirik tadqiqotlar orqali ayollar yetakchiligining aniq siyosiy natijalarga ta'siri chuqurroq o'rganilishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

- [1] Gulzar, F., & Mahmood, M. R. (2025). Consultation with women in the political and social affairs of the Fatimid Caliphs and its impacts.
- [2] Ahmed, A. M., & Mohsen, H. A. A. (2025). Women's wisdom and their role in African politics.
- [3] Hashimi, S. M. R. (2025). The role of educated women in transforming home economy and empowering families in Nangarhar.
- [4] Islamova, O. S. (2025). The role of women in public administration.
- [5] Ranjan, A. (2025). Essays on institutions and inequality.
- [6] Benjamin, M. (2024). Foyers améliorés et autonomisation économique des femmes dans le territoire de Fizi.
- [7] Lipovka, A., Yerimpasheva, A., & Rakhimbekova, Z. (2023). Women's participation in political leadership: Central Asia.
- [8] Al-Shahri. (2025). Empowering women in Andalusia during the Umayyad period.
- [9] Alieva, K. (2025). Revealing the barriers to women's political participation in Uzbekistan.
- [10] Liliya, B. (2025). Issues with women's social, economic, and political participation: Lessons for Uzbekistan.